

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/190/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117215921
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4117215921.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Marty Polyákovej, v právnej veci navrhovateľky: R. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., P. XX, zast. JUDr. Jakubom Polákom, advokátom so sídlom advokátskej kancelárie Nitra, Farská 30, proti odporcovi: P. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., P. XX, o nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, o odvolaní odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 05. 05. 2017 č. k. 19C/47/2017-12, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie časti m e n í tak, že návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia z a m i e t a .

Odporcovi n e p r i z n á v a náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zabezpečovacím opatrením zriadil záložné právo viaznuce na nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve odporcu, a to na byte č. XX nachádzajúceho sa na X. poschodí, vo vchode č. XX. bytového domu so súpisným číslom XXXX, postavenom na parcele registra "C", parc. č. 4821/21 o výmere 686 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria, a na jemu prislúchajúcom spoluvlastníckom podiele na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu so súpisným číslom XXXX, vo veľkosti podielu 36/4455, evidovanom Okresným úradom Nitra, katastrálnym odborom, na LV č. XXXX pre k. ú. L., v prospech maloletého S. G., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom L., P. XX, za účelom zabezpečenia jeho budúcej pohľadávky na výživnom, ktorej výška bude určená právoplatným rozhodnutím v konaní o návrhu matky na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 11P/15/2017.

2. Svoje rozhodnutie právne oprel o ust. § 324 ods. 1 a 3, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, § 343 ods. 1 až 3, § 344 zák. č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP). Dôvodil, že na Okresnom súde Nitra sa vedie konanie 11P/15/2017 o návrhu matky dieťaťa zo dňa 19. 01. 2017 na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletému S. G., nar. XX. XX. XXXX, ktorým návrhom sa matka dieťaťa domáha zverenia maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti s tým, že bude dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok a uloženie povinnosti otcovi prispievať na výživu maloletého sumou 300 eur mesačne k rukám matky dieťaťa a zaplatenie ročného výživného za obdobie troch rokov späťne od dňa začatia konania v celkovej sume 10.800 eur v mesačných splátkach po 300 eur do 15-teho dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky. Nariadenie zabezpečovacieho opatrenia požadovala na zabezpečenie budúcej pohľadávky na výživnom, ktorej výška bude určená právoplatným rozhodnutím vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 11P/15/2017, pretože odporca na výživu maloletého už viac ako 4 roky neprispieva. Matka vyzdvihla, že odporca nemá žiaden príjem a má problém s drogami, z ktorého dôvodu je možné, že mu v blízkej dobe vzniknú dlhy, resp. záväzky voči tretím osobám, ktoré môžu byť následne vymáhané v exekučných konaniach, na základe čoho môže dôjsť aj k zriadeniu exekučného záložného práva

viaznuceho na nehnuteľnostiach, čím by bola významne ohrozená vymožitelnosť dlžného výživného v prospech maloletého. Vzhľadom na skutočnosti tvrdené navrhovateľkou vyhodnocoval otázku, či navrhovateľkou opísané skutočnosti a predložené listinné dôkazy osvedčujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov spôsobom navrhovaným navrhovateľkou. Vykonaným dokazovaním mal dostatočne osvedčený právny vzťah medzi navrhovateľkou - matkou dieťaťa a odporcom a z neho vyplývajúci nárok na zaplatenie dlžnej sumy, pre vymoženie ktorej žiada prostredníctvom nariadenia zabezpečovacieho opatrenia poskytnúť ochranu. Osvedčenie existencie exekučného titulu alebo prebiehajúceho konania, v ktorom sa jeho vydanie predpokladá, mal za preukázané z návrhu v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 11P/15/2017. Argumentoval, že za nosnú požiadavku pre úspešný návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, ako procesného prostriedku slúžiaceho na zabezpečenie efektívnosti základného konania, považuje predovšetkým osvedčenie obavy z ohrozenia výkonu súdneho rozhodnutia, pričom táto obava musí byť reálna a musí hroziť bezprostredne a primeranosti zabezpečovacieho opatrenia. Konštatoval, že v návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia navrhovateľka uviedla svoju obavu, že budúca exekúcia bude ohrozená. Túto obavu u nej vzbudila skutočnosť, že žalovaný je vlastníkom nehnuteľností, s ktorými môže voľne disponovať a teda aj tieto previesť a tiež predchádzajúce konanie odporcu v dôsledku ktorého sa jeho majetok zmenšil. Je tak predpoklad, že by k ďalšiemu zmenšovaniu majetku došlo v dôsledku súčasnej situácie odporcu, čím by bola budúca pohľadávka na výživnom, ktorej výška bude určená právoplatným rozhodnutím v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 11P/15/2017, ohrozená. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru o preukázaní reálnej a bezprostrednej hrozby výkonu súdneho rozhodnutia konaním odporcu, ktorého výsledkom by bola skutočná negatívna zmena jeho majetkovej podstaty a to do takej miery, že by bola spôsobilá objektívne vyvolať obavy navrhovateľky o možnosti uspokojenia pohľadávky. Dodal, že z podaného návrhu je zrejmé, že odporca vlastní majetok, z ktorého by bolo možné pohľadávku uspokojiť, a ku ktorému sa navrhované zabezpečovacie opatrenie viaže. Uzavrel, že navrhovateľka preukázala konanie odporcu, ktoré by smerovalo k zníženiu hodnoty jeho majetku s cieľom zmať budúci výkon súdneho rozhodnutia, a to v požadovanej rovine osvedčenia, ako aj osvedčila primeranosť navrhovaného zabezpečovacieho opatrenia, teda hodnotu majetku odporcu v pomere k budúcej pohľadávkou. Na strane odporcu konštatoval, že sa jedná o subjekt, u ktorého nie je predpoklad, že disponuje aj inými zdrojmi prostriedkov na uspokojenie pohľadávky, a preto návrhu navrhovateľky vyhovel.

3. Proti tomuto uzneseniu podal odporca v zákonnej lehote odvolanie, domáhajúc sa ním jeho zmeny. Dôvodil, že s navrhovateľkou žil v spoločnej domácnosti 10 rokov a po odchode zo spoločnej domácnosti jej ponechal trojizbový byt, v ktorom navrhovateľka doteraz býva a prepísal na ňu auto, ktoré doteraz vlastní. Uviedol, že si na nič zo spoločne nadobudnutého majetku nenárokoval, pretože mu to nepripadalo spravodlivé s ohľadom na život, ktorý viedol. Tvrdil, že jeho matka platila výživné na syna a tiež vyplatila rodine navrhovateľky všetky ním spôsobené dlhy. Mal za to, že požiadavky navrhovateľky sú nadhodnotené a že navrhovateľka zneužíva jeho momentálnu životnú situáciu.

4. K odvolaniu odporcu sa vyjadrila navrhovateľka písomným podaním, v ktorom uviedla, že odvolanie odporcu je neodôvodnené, postrádajúce zákonom požadované náležitosti v zmysle ust. § 363 CSP. Mala za to, že argumenty odporcu nijako nespochybňujú naliehavosť rozhodnutia o zabezpečovacom opatrení, ani nepreukazujú takú ekonomickú a sociálnu situáciu odporcu, na základe ktorej by bola vyvrátená obava, že odporca pohľadávku z titulu priznaného výživného nebude mať z čoho uhradiť. Zvýraznila, že odporcovi je aktuálne obmedzená osobná sloboda z dôvodu výkonu väzby pre drogovú trestnú činnosť, preto pravdepodobne práve predmetná nehnuteľnosť bude jediným majetkom, z ktorého bude možné vymôcť dlžné výživné. Dodala, že byt, v ktorom býva, je bytom nájomným, v prípade vozidla, odporca prispel len na kúpu zimných pneumatík, matka odporcu finančne prispievala len príležitostne a financie boli použité na kúpu vecí potrebných pre maloletého syna. Napadnuté uznesenie považovala za vecne správne a žiadala, aby odvolací súd odvolanie odporcu odmietol v zmysle § 386 písm. d/ CSP, alternatívne, aby napadnuté uznesenie potvrdil.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) po zistení, že odvolanie podala v stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), prejednal odvolanie odporcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že jeho odvolanie je dôvodné.

6. Podľa § 343 ods. 1 CSP zabezpečovacím opatrením môže súd zriadiť záložné právo na veciach, právach alebo na iných majetkových hodnotách dlžníka na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 343 ods. 2 CSP, záložné právo sa zriaďuje vydaním uznesenia o zabezpečovacom opatrení. Záložné právo vzniká zápisom do príslušného registra.

8. Podľa § 343 ods. 3 CSP, výkon záložného práva môže nastať až po tom, ako bola pohľadávka právoplatne priznaná súdnym rozhodnutím.

9. Úvodom je potrebné poznamenať, že zabezpečovacím opatrením súd zriaďuje na návrh záložné právo na veciach, právach alebo na iných majetkových hodnotách dlžníka. Dôvodom na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia je zabezpečiť reálnu vykonateľnosť súdneho rozhodnutia zriadením záložného práva. Zabezpečením reálnej vykonateľnosti súdneho rozhodnutia treba rozumieť opatrenie spôsobilé odvrátiť stav, pri ktorom by v dôsledku možného počínania z rozhodnutia povinnej osoby, mohlo dôjsť buď k úplnému vylúčeniu možnosti osoby z rozhodnutia oprávnenej úspešne sa domôcť núteného splnenia uloženej povinnosti, alebo prinajmenšom k podstatnému sťaženiu prístupu oprávneného k uplatneniu takejto možnosti (oboje za predpokladu, že navzdory existencii vykonateľného rozhodnutia povinný odmietne uloženú povinnosť splniť dobrovoľne). Existencia takejto obavy nie je síce prítomnou vždy, na jej prítomnosť však možno usudzovať najmä z hľadiska vyvíjania aktivít povinným, týkajúcich sa jeho majetku (napr. v smere zbavenia sa ho).

10. Zabezpečovacie opatrenie slúži len na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Samotný výkon záložného práva môže nastať až po tom, ako bola pohľadávka právoplatne priznaná súdnym rozhodnutím. Záložné právo sa zriaďuje vydaním uznesenia o zabezpečovacom opatrení a vzniká až zápisom do príslušného registra. Vo všeobecnosti záložné právo ako vecné právo k cudzej veci (zálohu) plní okrem zabezpečovacej funkcie aj uhradzovaciu funkciu, ak primárna povinnosť dlžníka spočívajúca v úhrade peňažnej pohľadávky nebude splnená. Konanie o nariadení zabezpečovacieho opatrenia je plne ovládané dispozičným princípom strán. To znamená, že toto konanie nie je možné začať ex offio, ale len na návrh.

11. V návrhu na začatie konania na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia musí veriteľ (navrhovateľ), okrem všeobecných náležitostí podania a žaloby, opísať rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce obavu, že exekúcia bude ohrozená, predmet záložného práva ako aj skutočnosti hodnoverne osvedčujúce dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a tiež k návrhu pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva. Konajúci súd musí pred rozhodnutím o nariadení zabezpečovacieho opatrenia skúmať splnenie podmienok na jeho nariadenie, pričom konajúci súd spravidla dokazovanie nevykonáva, rozhoduje bez pojednávania a výsluchu strán. Toto dokazovanie preto teória práva označuje ako osvedčovanie, teda súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Pri ich zisťovaní súd neprihliada a ani nemusí prihliadať na všetky procesné formality, ako je to pri riadnom procesnom dokazovaní. Výsledkom takého postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia ako nanajvyš pravdepodobné, pričom strany sú povinné označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (§ 149 a nasl. CSP). Na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia je nevyhnutné, aby strana osvedčila potrebu nevyhnutnej ochrany jej práv a právom chránených záujmov a tiež dôvodnú obavu z ohrozenia exekúcie. Zákonná úprava pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia tak vyžaduje splnenie základných hmotnoprávných podmienok, ktorými sú: a/ osvedčenie dôvodnosti a trvania peňažného nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, b/ existencia budúceho zmarenia exekúcie (princíp opodstatnenosti) a c/ primeranosť zásahov do majetkových pomerov dlžníka.

12. Predmetom tohto konania je návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia podľa § 343 CSP, ktorý navrhovateľka podala v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 11P/15/2017 o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletému S. G., nar. XX. XX. XXXX. V označenom konaní matka (teraz navrhovateľka) návrhom žiada zveriť dieťa do jej osobnej starostlivosti s tým, že ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok a zaviazat' otca (teraz odporca) prispievať na výživu maloletého sumou 300 eur mesačne a tiež zaplatiť na maloletého zročné výživné za obdobie troch rokov spätne odo dňa začatia konania v celkovej sume 10.800 eur v mesačných splátkach po 300 eur do 15-teho dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky. Uznesením súdu prvej inštancie

č. k. 11P/15/2017 - 59 zo dňa 27. 04. 2017 bol návrh navrhovateľky (matky dieťaťa) na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia (doručený súdu dňa 12. 04. 2017), vylúčený na samostatné konanie, ktoré je vedené pod sp. zn. 19C/47/2017. Preskúmaným uznesením súd prvej inštancie nariadil zabezpečovacie opatrenie v súlade s návrhom navrhovateľky a zriadil záložné právo viaznuce na nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve odporcu, a to na byte č. XX nachádzajúcom sa na 8. poschodí, vo vchode č. XX, bytového domu so súpisným číslom XXXX, postavenom na parcele registra "C", parc. č. 4821/21 o výmere 686 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, a na jemu prislúchajúcom spoluvlastníckom podiele na spoločných častiach spoločných zariadeniach bytového domu so súpisným číslom XXXX, vo veľkosti podielu 36/4455, evidovanom Okresným úradom Nitra katastrálnym odborom na LV č. XXXX pre k.ú. L. v prospech maloletého S. G., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom P. XX, L. a to za účelom zabezpečenia jeho budúcej pohľadávky na výživnom, ktorej výška bude určená právoplatným rozhodnutím v konaní o úpravu styku k maloletému a určenia výživného, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 11P/15/2017.

13. Odvolací súd posudzujúc danú vec vo svetle zhora uvedených zásad a citovanej zákonnej úpravy dospel k záveru, že v tomto konaní nebolo preukázané splnenie všetkých procesných a materiálnych podmienok pre poskytnutie ochrany navrhovateľke nariadením požadovaného zabezpečovacieho opatrenia. V zhode so súdom prvej inštancie má za to, že navrhovateľka v konaní osvedčila existenciu peňažnej pohľadávky voči odporcovi z titulu dlžného výživného, na zabezpečenie ktorej má navrhované zabezpečovacie opatrenie slúžiť, ako i obavu z ohrozenia a budúceho zmarenia exekúcie. Niet totiž pochyb, že vyživovacia povinnosť odporcu voči mal. S. G. trvá a túto si odporca neplnil, čím mu vznikol peňažný dlh na výživnom, pričom odporca okrem predmetného bytu iný majetok nevlastní, je nezamestnaný a v súčasnosti väzobne stíhaný. Na rozdiel od súdu prvej inštancie však zastáva názor, že navrhovateľka v konaní neosvedčila jeden zo zákonných predpokladov nariadenia zabezpečovacieho opatrenia, a to primeranosť navrhovaného zabezpečovacieho opatrenia vo vzťahu k pohľadávke, na zabezpečenie ktorej sa má nariadiť zabezpečovacie opatrenie. V tejto súvislosti je potrebné zvýrazniť, že pred nariadením zabezpečovacieho opatrenia súd musí vždy zvážiť, či zásah do práv dotknutej strany je primeraný navrhovateľom osvedčenému porušeniu jeho práv a právom chránených záujmov (zásada tzv. primeranosti zásahu). Pokiaľ ide o majetok, na ktorý sa má vzťahovať zabezpečovacie opatrenie je nutné zohľadniť uvedenú zásadu primeranosti zásahov do majetkových pomerov dlžníka, a to aj vo vzťahu k pohľadávke, na zabezpečenie ktorej súd nariaďuje zabezpečovacie opatrenie. Z hľadiska rozsahu zabezpečenia tak nesmie vzniknúť celkom zjavný nepomer a musí sa rešpektovať zásada a požiadavka proporcionality.

14. V prejednávanom prípade hodnota jednoizbového bytu, ku ktorému má byť na základe navrhovaného zabezpečovacieho opatrenia zriadené záložné právo je však niekoľkonásobne vyššia, vychádzajúc zo všeobecne známych súčasných cenových hladín bytov v danej lokalite a hodnoty bytu v čase jeho zakúpenia odporcom (55.000 eur), ako je hodnota pohľadávky, t.j. hmotnoprávneho nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana prostredníctvom zabezpečovacieho opatrenia, Je tomu tak aj v prípade, ak by výživné bolo určené na maloletého v navrhovateľkou požadovanej výške 300 eur mesačne a zameškané výživné v sume 10.800 eur. V tomto smere nie je tiež bez významu, že konanie vedené na súde prvej inštancie pod sp. zn. 11P/5/2017, v ktorom sa bude rozhodovať práve o výške vyživovacej povinnosti odporcu k mal. S., vrátane zročného výživného, nie je skončené a výška peňažného dlhu tak nie je známa. Vychádzajúc z nutnosti dodržania zásady proporcionality, zmyslom ktorej je, aby zriadením záložného práva zabezpečovacím opatrením nebola spôsobená ujma na základných právach odporcu a aby takáto ujma nebola neprimeraná sledovanému cieľu, preto odvolací súd dospel k záveru, že nariadením zabezpečovacieho opatrenia v navrhovanom znení by došlo k neprimeranému zásahu do majetkových práv odporcu. Nesporne totiž budúca pohľadávka na výživnom by bola zriadením záložného práva zabezpečená v niekoľkonásobne vyššej výške vo vzťahu k cene založenej nehnuteľnosti, čo vykazuje známky zjavného hrubého nepomeru. V tomto smere preto neobstojí tvrdenie navrhovateľky, že za danej situácie zabezpečovacie opatrenie obmedzí vlastnícke právo odporcu v nevyhnutnom rozsahu, a to i v prípade, ak ochrana záujmov maloletého je prednostná. V danej veci nebola tak splnená jedna zo základných podmienok pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, v dôsledku čoho návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia nebolo možné vyhovieť.

15. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie a návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol.

16. O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal, i keď s ohľadom na výsledok konania principiálne by bolo namieste priznanie mu náhrady trov konania podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V danej veci však možnosť priznania náhrady trov konania vylučovala skutočnosť, že odporcovi v konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, čím bol daný dôvod pre aplikáciu čl. 4 CSP.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 2:1.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).